

Kysely koronaviruspandemian ja sen pitkittymisen vaikutuksista taiteen, kulttuurin ja luovien alojen toimijoiden toimintaan

maalis–elokuu 2020

Visuaalisen taiteen kentän vastaukset

**Raportin toimitus:
nykyaiteen tiedotuskeskus Frame Contemporary Art Finland**

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	3
1. ARVIO AINEISTON EDUSTAVUUDESTA JA LUOTETTAVUUDESTA	5
Vastausmäärät ja kattavuus	5
Vastaajat erilaisissa lähtötilanteissa	5
Keskiluvut suuntaa antavia	6
Kyselyä levitettiin eri kanavissa	6
2. TIEDOT VASTAAJISTA	6
3. ARVIO SIITÄ, MITEN VASTAAJAN EDUSTAMA TOIMIJA ON PYSTYNYT JA PYSTYY JATKOSSA HUOLEHTIMAAN TEHTÄVÄSTÄÄN KORONAPANDEMIAN AIKANA	7
4. LYHYT YHTEENVETO KYSELYVASTAUKSISTA	8
Huojuva korttitalo pysyy vaivoin pystyssä	8
Lomautukset välittömänä toimenpiteenä	8
Olemassaoleva apuraha auttaa välittömän kriisin yli	8
Kyselyn keskeiset tunnusluvut ajanjaksolla 15.3.–31.5.	9
Kyselyn keskeiset tunnusluvut ajanjaksolla 1.6.–31.8.	10
OSA 1: ARVIO TOIMINNALLISISTA, TALOUDELLISISTA JA MUISTA VAIKUTUKSISTA TOIMIALALLA 15.3.–31.5.	11
Yleinen näkymä	11
Vaikutukset toimintaan 15.3.–31.5.	13
Arvio saamatta jäävistä tuloista 15.3.–31.5.	14
(ei tekijänoikeustuloja)	14
Arvio saatavista tuloista 15.3.–31.5.	16
Arvio rajoitusten vuoksi toteutumatta jäävistä kuluista 15.3.–31.5.	17
Arvio ”kiinteistä” kuluista, jotka syntyvät toiminnasta riippumatta 15.3.–31.5.	18
Lomautuksia ajanjaksolla 15.3.–31.5.	20
Irtisanomisia ajanjaksolla 15.3.–31.5.	20
Kehitetäänkö poikkeusolojen aikana uusia digitaalisia tai muita palveluita? 15.3.–31.5.	21
OSA 2: ARVIO TOIMINNALLISISTA, TALOUDELLISISTA JA MUISTA VAIKUTUKSISTA TOIMIALALLA 1.6.–31.8.2020	22
Yleinen näkymä	22
Vaikutukset toimintaan 1.6.–31.8.	22
Arvio saamatta jäävistä tuloista 1.6.–31.8.	23
Arvio saatavista tuloista 1.6.–31.8.	25
Arvio rajoitusten vuoksi toteutumatta jäävistä kuluista 1.6.–31.8.	26
Arvio ”kiinteistä” kuluista, jotka syntyvät toiminnasta riippumatta 1.6.–31.8.	28
Lomautuksia ajanjaksolla 1.6.–31.8.	30
Irtisanomisia ajanjaksolla 1.6.–31.8.	30
Kehitetäänkö poikkeusolojen aikana uusia digitaalisia tai muita palveluita? 1.6.–31.8.	31
Tietoja raportista	32

JOHDANTO

Tässä selvityksessä tarkastellaan vuoden 2020 koronaviruspandemian ja sen pitkittymisen vaikutuksista visuaalisen alan toimijoiden toimintaan (maaliskuu–elokuu 2020). Selvityksen tiedot perustuvat opetus- ja kulttuuriministeriön 20.–26.4.2020 tekemään kyselyyn.

Visuaalisen alan tilanteen taustoittamisessa ja johdannossa on käytetty myös tietoja nykytaiteen tiedotuskeskuksen Frame Contemporary Art Finlandin kuvataideorganisaatioille 17.–19.3. tekemästä koronakyselystä sekä Museoviraston 30.3.–6.4. ammatillisesti hoidetuille museoille tekemästä koronakyselystä.

Suomen kuvataiteen kenttä

- 113 taidegalleriaa
- 67 taidemuseokohdetta
- 40 taidetapahtumaa vuodessa
- 3 300 ammattikuvataiteilijaa

Lisäksi kentällä toimii vaihteleva määrä taiteilijakollektiivejä, taiteilijaresidenssejä, taiteilijaseuroja sekä koulun ulkopuolisia, taiteen perusopetusta tarjoavia oppilaitoksia.

Kuvataidekohteisiin tehdään 4,6 miljoonaa käyntiä vuosittain.

Lyhyt yhteenveto tilanteesta

Koronaviruksen vaikutus visuaalisen alan toimeentuloon, taidegallerioihin, taidemuseoihin ja kuvataidetahtumiin on erittäin dramaattinen. Visuaalisen taiteen rahoitus on jäänyt pahasti jälkeen muiden taidealojen rahoituksesta ja siten alan rakenteet ovat heiveröiset. Kuvataiteen ekosysteemin eri osapuolet ovat vahvasti sidoksissa ja siten riippuvaisia toinen toisistaan ja siksi tilannetta on tarkasteltava kokonaisuutena.

Koronaviruksen vaikutus kuvataiteilijan toimeentuloon palkkojen, palkkioiden ja teosmyynnin vähenemisen kautta on huomattava. Kuvataiteilijan keskiansio apurahoja lukuun ottamatta on noin 21 000 euroa vuodessa. Tästä yli puolet on muuta kuin taiteellista työtä.¹

Suomessa työmarkkinoilla käytössä olevat määritelmät ja tukirakenteet sisältävät kaksi pääasiallista työnteon muotoa. Työtä tehdään joko palkansaajana tai yrittäjänä. Kuvataiteilijoiden kannalta tämä käytäntö on erittäin haastava, sillä saman vuoden aikana taiteilija saattaa tehdä työtä erilaisissa tilanteissa ja erilaisin työn muodoin.²

Monien taiteilijoiden toimeentulo on pandemian myötä tyrehtynyt osittain tai kokonaan. Tämä johtuu siitä, että toimeentulo muodostuu monista eri lähteistä ja työn muodot ovat jo valmiiksi pirstaleisia. Tilanne on vakaampi niiden kuvataiteilijoiden osalta, joilla on vuosiapuraha tai muu pidempi työskentelyapuraha.

Visuaalisen alan organisaatioiden (taidemuseot, taidegalleriat, taidetapahtumat) kohdalla koronakriisi uhkaa vakavasti toimijoiden taloutta.

Poikkeustilan vaikutukset museoille ovat huomattavat. Museorakennukset on suljettu yleisöltä ja museoiden yleisötilaisuudet peruttu. Kohtaava yleisötoiminta on pysähdyksissä. Näyttelyhankkeita on keskeytetty ja palveluiden ostoa vähennetty.

Taloudelliset menetykset muodostuvat pääosin pääsylipputulojen poisjäännistä, mutta merkittävä vaje syntyy myös museokauppatulojen laskusta, kahvila- ja ravintolatuloista, opastus- ja työpajatuloista, saamatta jäävistä

¹ Suomen Taiteilijaseuran arvio.

² CUPORE: <https://www.cupore.fi/fi/julkaisut/cuporen-julkaisut/taiteen-ja-kulttuurin-barometri-2019-taiteilijoiden-tyo-ja-toimeentulo>

tilavuokrista sekä tapahtumien ja tilaisuuksien tuloista. Menetyksiä syntyy myös kesken jääneistä, siirretyistä ja toteutumattomista näyttely- ja muista tuotannoista.

Taidegallerioiden kohdalla dramaattisimmat vaikutukset näkyvät taiteen myynnin keskeytyksessä ja romahtamisessa. Gallerian sulkeminen asiakkailta merkitsee välittömiä tulonmenetyksiä sekä gallerialle että taiteilijoille.

Kansainväliset taidemessut, jotka myynnin lisäksi kasvattavat gallerialle elintärkeää kansainvälistä näkyvyyttä ja taiteilijan CV:tä, on peruttu tai siirretty syksylle. Galleriat eivät myöskään välttämättä pysty tarjoamaan taiteilijalle uutta näyttelyaikaa peruuntuneen tilalle.

1. ARVIO AINEISTON EDUSTAVUUDESTA JA LUOTETTAVUUDESTA

Kyselyvastaukset analysoinut Frame Contemporary Art Finland pyysi vastaukset eriteltynä yhteisöihin (organisaatioihin) ja yksityishenkilöihin (taiteilijoihin). Vastaukset toimitetaan tässä selvityksessä näihin ryhmiin eriteltynä. Käytämme analyysissä systemaattisesti taiteilija–organisaatio-jaottelua. Taiteilijoilla viittaamme yksityishenkilöihin, työryhmiin tai toiminimiin. Organisaatioilla viittaamme julkisyhteisöihin, yhdistyksiin, säätiöihin ja yrityksiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriön koronakysely oli kolmas kuvataidealalle suunnattu kysely. Vastausmäärissä ja itse vastauksissa on havaittavissa yhtäältä vastausväsymystä ja organisaatioiden kohdalla toisaalta lomautusten aiheuttamaa vastaamaan kykenevien työntekijöiden puutetta. Paremman kokonaiskuvan saadaksemme olemme tukeutuneet analyysissämme myös Framen maaliskuussa 2020 tekemään koronakyselyyn ja muihin jo tehtyihin selvityksiin.

Vastausmäärät ja kattavuus

Kyselyyn vastasi 34 visuaalisen alan organisaatiota. Organisaatioiden osalta otos kattaa 22 % kokonaisjoukosta (n=153), johon on laskettu mukaan **113** taidegalleriaa ja **40** taidetapahtumaa. Otos on kokonaisjoukkoon nähden melko suppea, mutta luo kuitenkin yleisnäkyvän alan toimijoiden tilanteesta.

Kyselyyn saatiin vastauksia myös 59 kuvataiteilijalta. Kyselyyn vastanneiden taiteilijoiden määrä on Suomen ammattikuvataiteilijoiden kokonaisjoukkoon (n=3300) suhteutettuna hyvin pieni (2 %). Kaikki kyselyyn vastanneet taiteilijat eivät myöskään vastanneet kaikkiin kysymyksiin. Otoksen pienuudesta riippumatta vastaukset antavat kuitenkin jokseenkin todenmukaisen kuvan kuvataiteilijoiden tilanteesta koronapandemian aikana.

Taustatietojen niukkuudesta johtuen on vaikea arvioida sitä, miten hyvin otos edustaa laadultaan kokonaisjoukkoa. Maakuntajakaumasta päätellen otos ei täysin vastaa visuaalisten taiteiden alueellista jakaumaa, eikä kata kaikkia maakuntia. Sekä organisaatioiden että taiteilijoiden osalta Uusimaa on hieman yliedustettuna kokonaisjoukon maakuntajakaumaan nähden.

Vastajaat erilaisissa lähtötilanteissa

Kysely soveltui muodoltaan paremmin organisaatioille ja taiteilijoilla oli haasteita vastata joihinkin kysymyksiin. Arvioita menetetyistä tuloista on erityisesti yksilötasolla hankala tehdä, sillä merkittävä osa kuvataiteilijoiden tuloista koostuu teosmyynnistä sekä vaihtelevista keikka- tai projektitöistä.

On myös hyvä huomioida, että näyttelyiden ja muiden tapahtumien peruuntuessa vastaajien on ollut vaikea arvioida niitä kerrannaisvaikutuksia, joita toiminnan pysähtymisellä on teosten myyntiin, apurahojen saamiseen, näyttelysopimuksiin ja muihin taiteilijan tulonmuodostuksen kannalta tärkeisiin seikkoihin tulevaisuudessa.

Vastauksista päätellen niin organisaatiot kuin taiteilijatkin ovat olleet keskenään jokseenkin erilaisissa lähtötilanteissa kyselyyn vastaamisen hetkellä, minkä voidaan tulkita kuvastavan visuaalisen taiteen kenttää yleisesti. Tästä syntyvä variaatio luo kuitenkin haasteita analysoida määrällisiä vastauksia yhtenä joukkona.

Keskiluvut suuntaa antavia

Kyselyn tuottamat keskiluvut tulee suuren hajonnan ja pienen otoskoon vuoksi nähdä suuntaa antavina ja niiden tarkastelussa on suotavaa hyödyntää myös muita selvityksiä kuvataiteilijoiden toimeentulosta, palkoista ja palkkioista.³

Selvitystä tehtäessä vastaajien ilmoittamia yksittäisiä lukuja ei ollut saatavilla. Kokonaisjoukkoja kuvailevissa laskennallisissa arvioissa on tästä syystä käytetty valmiiksi annettuja ja/tai aineistosta laskettavissa olleita arvoja (mediaani, keskiarvo, valtaosaa vastaajista koskeva keskiarvo), jotka kulloinkin parhaiten edustavat kyseessä olevaa vastausjoukkoa kysymyskohtaisesti.

Kyselyä levitettiin eri kanavissa

Kysely oli avoin ja sitä jaettiin opetus- ja kulttuuriministeriön kanavissa, Framen verkkosivuilla, uutiskirjeessä, sosiaalisessa mediassa ja Framen visuaalisen alan organisaatioille kohdentamalla tiedotejaketulla. Lisäksi kyselyä levittivät Framen pyynnöstä taiteilijakentän tavoittamiseksi mm. Suomen Taiteilijaseura ja AV-arkki.

2. TIEDOT VASTAAJISTA

Tässä selvityksessä kaikki vastaajat ovat ilmoittaneet edustavansa **visuaalisia taiteita**.

ORGANISAATIOT

Kyselyyn vastanneista organisaatioista suurin osa on **yhdistyksiä** (68 %). Valtaosa yhdistyksistä (91 %) on profiililtaan ammatillista toimintaa harjoittavia toimijoita. **Yrityksiä** vastaajista on noin viidesosa (21 %). Yrityksistä pääosa (86 %) on joko yksinyrittäjiä tai enintään viisi henkilöä työllistäviä toimijoita. **Säätiöiden** osuus otoksesta on 9 %, **julkisyhteisöjen** 3 %.

Yksikään vastaajista ei saa toimintaansa valtionosuutta.

Vastaajajoukon organisaatioista 59 % toimii Uudellamaalla. Pirkanmaalla toimivia organisaatioita on vastaajajoukossa 12 %. Yhdeksästä maakunnasta ei organisaatioiden otoksessa ole edustusta lainkaan. Organisaatioista yksikään ei toimi (pääasiallisesti) ulkomailla.

TAITEILIJAT

Kyselyyn vastanneista taiteilijoista 62 % työskentelee Uudellamaalla. Pirkanmaalla työskenteleviä taiteilijoita on vastaajajoukossa 8 %, Varsinais-Suomessa 7 %. Seitsemästä maakunnasta ei taiteilijoiden otoksessa ole edustusta lainkaan. Taiteilijoista yksikään ei työskentele (pääasiallisesti) ulkomailla.

³ (Ks. esim. <https://artists.fi/ajankohtaista/kulttuurin-kentta-tarvitsee-nyt-nopeita-tukitoimia-myos-kuvataiteen-toimiala-vaikeuksissa/>)

3. ARVIO SIITÄ, MITEN VASTAAJAN EDUSTAMA TOIMIJA ON PYSTYNYT JA PYSTYY JATKOSSA HUOLEHTIMAAN TEHTÄVÄSTÄÄN KORONAPANDEMIAN AIKANA

ORGANISAATIOT

Visuaalisen alan organisaatioista yli puolet (53 %) arvioivat edellytystensä toteuttaa tehtävänsä **vaarantuneen olennaisesti** kyselyyn vastaamiseen hetkeen saakka ja vaarantuvan edelleen seuraavien kolmen kuukauden aikana.

Organisaatioista keskimäärin 44 % oli sitä mieltä, että mikäli tilanne jatkuu seuraavat 3, 6 ja 12 kk, edellyttää tehtävän toteuttaminen merkittäviä muutoksia. Keskimäärin vain viidesosa (20 %) oli sitä mieltä, että tehtävästä huolehtiminen koronapandemian aikana toteutuisi suunnitellusti muutoksia tekemällä.

TAITEILIJAT

Taiteilijoista lähes puolet (47 %) arvioivat, että heidän edellytöksensä toteuttaa tehtävänsä on vaarantunut olennaisesti kyselyyn vastaamiseen hetkeen saakka. Yli puolet vastaajista (53 %) arvioi, että näin tapahtuu seuraavien kolmen kuukauden aikana (seuraavat 6 ja 12 kk).

Vastaajista 42 % vastaajista oli sitä mieltä, että tehtävän toteuttaminen edellyttää merkittäviä muutoksia, vaikka he tärkeimmiltä osin pystyisivätkin huolehtimaan tehtävästään. Keskimäärin vain alle viidesosa (19 %) oli sitä mieltä, että tehtävästä huolehtiminen toteutuisi suunnitellusti muutoksia tekemällä koronapandemian aikana.

4. LYHYT YHTEENVETO KYSELYVASTAUKSISTA

“Pystytään toimittamaan tarkempia lukuja teille lomautusten päätyttyä.”

“Tällä aikataululla henkilöstön ollessa lomautettuna on mahdotonta saada tarkempia tietoja yhdessä viikossa aika tarkkaan kyselyistä luvuista noin kolmen kuukauden osalta.”

Huojuva korttitalo pysyy vaivoin pystyssä

Opetus- ja kulttuuriministeriön koronaviruskyselyn vastaukset visuaalisen taiteen kentältä ovat pääosin masentavaa luettavaa. Visuaalisen alan pitkään jatkunut alirahoitus merkitsee sitä, että alan organisaatioiden toimintaolosuhteet ovat erityisen heiveröiset. Koko visuaalisen taiteen kenttä muistuttaa koronavirustilanteen aiheuttamissa poikkeusoloissa korttitaloa, joka on romahtamaisillaan.

Koronaviruksen aiheuttamat välittömät seuraukset visuaalisen taiteen alalla ovat näkymättömämpiä kuin esimerkiksi esittävän taiteen puolella, mutta vaikutukset ovat yhtä ikävät. Kuvataideorganisaatioiden heikko perusrahoitus merkitsee sitä, että kaikilla toiminnan tulolähteillä on ratkaiseva merkitys organisaation toimintakyvyn kannalta. Kun nämä tulolähteet kuivuvat, pysähtyy organisaation toiminta kokonaan.

Lomautukset välittömänä toimenpiteenä

Ensimmäisenä säätökohteena on henkilöstö. Yli puolet vastaajista on jo lomauttanut henkilökuntaa tai harkitsee sitä. Jos eristys jatkuu elokuun loppuun, **66 % tulee lomauttamaan** tai harkitsee sitä ja 33 % olettaa, että joutuu irtisanomaan henkilökuntaa. Toisen merkityksellisen menoerän muodostavat vuokratulot. Vain hyvin pieni osa organisaatioista on saanut vuokratukia.

Organisaatioiden sulkemisella on dominoefekti taiteilijoiden toimeentuloon. Taiteilijoiden toimeentulosta vajaa puolet tulee taiteellisesta työskentelystä. Kun galleriat ja museot on suljettu, päättyy suurella osalla taiteilijoita taiteellisen työn ansiotulot. Kaikki organisaatioiden tulonmenetykset merkitsevät siis samalla tulonmenetyksiä kuvataiteilijoille. Toinen puoli taiteilijoiden toimeentulosta tulee muista töistä, jotka niin ikään nyt ovat päättyneet tai tauolla.

Kun taiteilijan näyttelyt gallerioissa, biennaaleissa ja taidevälistystapahtumissa (kuten taidemessut) kotimaassa ja ulkomailla on peruttu, on tällä kerrannaisvaikutuksia taiteilijoiden myöhempään toimeentuloon: kaikkia tapahtumia ei voi siirtää syksyyn tai ensi vuoteen ja näin osa taiteilijoista jää ilman sitä näkyvyyttä, joka on heidän taiteensa myynnin kannalta välttämätöntä.

Olemassaoleva apuraha auttaa välittömän kriisin yli

Ne taiteilijat, jotka nauttivat valtion taiteilija-apurahaa tai pitempiäaikaista säätöapurahaa, ovat suhteellisesti paremmassa asemassa kuin muut taiteilijat. Taiteen edistämiskeskuksen ja säätöiden erityisapurahat koronan aiheuttamaan tilanteeseen ovat hyviä aloitteita, mutta eivät ratkaise kuin toimeentuloa kuin murto-osalle taiteilijoista.

Sen sijaan apurahojen ja avustusten, työttömyyskorvausten ja muiden toimeentuloavustusten hakeminen ja anominen lisää taiteilijoiden ahdistusta silloin kun työ on hukkaan heitettyä. Kyselyvastauksissa nostaakin päätään kysymys kansalaispalkasta.

Sekä taideorganisaatioita että taiteilijoita kalvaa myös pelko siitä, että valtio, kunnat ja säätöt ryhtyvät perimään takaisin jo myönnettyjä avustuksia, koska toimintaa ei ole voinut toteuttaa avustushakemusten mukaisesti.

Kyselyn keskeiset tunnusluvut ajanjaksolla 15.3.–31.5.

Saamatta jäävät tulot **9,5–21,5** miljoonaa

Organisaatiot 1,2–5,7 miljoonaa

Taiteilijat 8,3–15,8 miljoonaa

Saatavat tulot **4,4–9,4** miljoonaa

Organisaatiot 0,4–1,8 miljoonaa.

Taiteilijat 4–7,6 miljoonaa

Toteutumatta jäävät kulut **1–1,6** miljoonaa

Organisaatiot 0,3–0,5 miljoonaa

Taiteilijat 0,7–1,1 miljoonaa

Toiminnasta riippumatta syntyvät kiinteät kulut **4,5–5,4** miljoonaa

Organisaatiot 2,1–2,2 miljoonaa.

Taiteilijat 2,4–3,2 miljoonaa.

Lomautukset

Organisaatiot

37 % on jo lomauttanut; 16 % harkitsee lomautuksia.

Irtisanomiset

Ei irtisanomisia

Kyselyn keskeiset tunnusluvut ajanjaksolla 1.6.-31.8.

Saamatta jäävät tulot **13,9-22,9** miljoonaa
Organisaatiot 2,3-8 miljoonaa ja taiteilijat 11,6-14,9 miljoonaa

Saatavat tulot **1,4-1,7** miljoonaa
Organisaatiot 1-1,1 miljoonaa ja taiteilijat 0,4-0,6 miljoonaa

Toteutumatta jäävät kulut **2,5-6,3** miljoonaa
Organisaatiot 1,1-1,7 miljoonaa ja taiteilijat 1,4-4,6 miljoonaa

Toiminnasta riippumatta syntyvät kiinteät kulut **7,5-11,7** miljoonaa
Organisaatiot 4,7-8,1 miljoonaa ja taiteilijat 2,8-3,6 miljoonaa

Lomautukset
Organisaatiot: **44 % tulee lomauttamaan**; 22 % harkitsee lomautuksia.

Irtisanomiset
Organisaatiot: **33 % pitää irtisanomisia mahdollisina**.

Uudet digitaaliset tai muut palvelut

Vastaukset tähän kysymykseen jakoi toimijat kahteen ryhmään: niihin, joilla on resursseja olla lomauttamatta henkilöstöä, ja niihin, joilla lomautus on ainoa vaihtoehto. Kun henkilökunta on lomautettu, ei minkäänlainen kehitystyö ole mahdollista.

OSA 1: ARVIO TOIMINNALLISISTA, TALOUDELLISISTA JA MUISTA VAIKUTUKSISTA TOIMIALALLA 15.3.–31.5.

Yleinen näkymä

”Kaikki työmahdollisuudet ovat hävinneet, joten ansioita ei ole tiedossa.”

”Apurahoja hakevat nyt kaikki – epätodennäköistä, että riittäisi laajempaa apurahaa itselle.”

”Varsinkin verkostoitumismatkojen ja kansainvälisten tapaamisten peruuntuminen osui tulevaisuuden hankkeiden kannalta ikävään kohtaan.”

Visuaalisten taiteiden osalta koronaviruksen seuraukset näyttävät synkiltä. Visuaalisten taiteiden rahoitus on jo ennestään ollut jäljessä muuta taiteen ja kulttuurin rahoitusta ja visuaalisen alan taiteilijat ja muut alan toimijat ovat kestävämmässä tilanteessa.

Visuaalisten taiteiden kenttä muodostaa runsaan ekosysteemin, jossa sen jokaisella osalla on merkittävä tehtävä taiteen kehittymisen ja kukoistuksen kannalta. Alalla on isoja museotoimijoita, yksityisiä taidegallerioita, pieniä taiteilijavetoisia gallerioita, taidetapahtumia, taiteilijaresidenssejä sekä koulutusorganisaatioita, taidelehtiä ja laajaa koulu- ja harrastustoimintaa.

Koronavirustilanne on aiheuttanut isoja tulonmenetyksiä. Tilanteen vaikutukset alalle ovat dramaattisia: toimintaedellytysten turvaaminen ja alan saaminen jaloilleen edellyttää isoja panostuksia. Keskeistä on myös, mitä tapahtuu alan rahoitukselle kriisin myötä. Menetysten kompensoinnille on suuri tarve, lisäksi osa menetyksistä ilmenee viiveellä vasta ensi vuonna.

Taidetta esittävien tilojen sulkeminen ja tapahtumien peruuntuminen merkitsee paitsi tulovirtojen ehtymistä yleisökadon vuoksi, myös katkosta teosmyyntiin ja taidelainaamotoimintaan.

Koska kuvataiteen toimijoiden avustukset ovat pieniä, uhkaa monia toiminnan päättymisen. Alaa painaa myös pelko siitä, että avustuksia peritään takaisin, kun toimintaa ei voida toteuttaa hakemusten mukaisesti.

Tilanteesta on huomattavaa haittaa taiteilijoille, jotka ovat valmistelleet näyttelyitään ja panostaneet sekä taloudellisesti että ajallisesti työhönsä pitkään. Kolmen kuukauden pituinen tulovirtojen pysähtyminen merkitsisi laskennallisesti koko maan taiteilijakentälle yhteensä noin 17,3 miljoonan euron arvosta tulonmenetyksiä.⁴

Jos tilanne jatkuu 15.3.–30.4.2020, ovat arvioidut menetykset gallerioiden taidemyyntiin yhteensä noin **1 miljoonaa euroa**. Tilanteen jatkuessa elokuun loppuun asti menetysten voidaan arvioida olevan lähes **4 miljoonaa euroa**.⁵

⁴ Tiedot Suomen Taiteilijaseuran selvityksestä. Julkaistu 17.3.2020. <https://artists.fi/ajankohtaista/kulttuurin-kentta-tarvitsee-nyt-nopeita-tukitoimia-myos-kuvataiteen-toimiala-vaikeuksissa/>

⁵ Tiedot Frame Contemporary Art Finlandin taideorganisaatioille kohdistuneesta kyselystä ja selvityksestä. Julkaistu 26.3.2020. <https://frame-finland.fi/tietoa-alasta/tutkimukset-2/>

Museokohteiden sulkemisesta yleisöiltä aiheutuu museokentälle merkittävät taloudelliset vaikutukset. Kyselyyn vastanneiden museoiden arvion mukaan 31.5.2020 asti jatkuvan kiinniolon arvioidut taloudelliset menetykset ovat yli **5,1 miljoonaa euroa**. Keskimäärin taloudelliset menetykset ovat yli 50 000 euroa museota kohden, mutta arvioiden suuruus vaihtelee huomattavasti museoiden omista lähtökohdista riippuen. Suurimmat 31.5. mennessä syntyvät yksittäisen museokohteen tulonmenetykset liikkuvat useissa sadoissa tuhansissa euroissa.⁶

Taiteilijoiden osalta visuaalisten taiteiden organisaatioiden sulkeminen ja toiminnan väliaikainen päättyminen vaikuttaa ratkaisevasti toimeentulon edellytyksiin. Näyttelyt ja esitykset on peruttu tai siirretty hamaan tulevaisuuteen ja muut työt kuten opetus tai asiantuntijatyöt on peruttu. Taiteilijat tuntevat huolta, pelkoa ja epävarmuutta ja huoli toimeentulosta ja tulevaisuudesta painaa.

Osa taiteilijoista voi tehdä taidetta, jos sitä pystyy tekemään kotona tai jos on varaa pitää työhuonetta. Työryhmätyöskentely on vaikeutunut. Materiaalihankinnat ja laitevuokrat edellyttävät tuloja, jotka nyt ovat kadonneet. Myöskään muille teoksen valmistamiseen osallistuville henkilöille ei voi maksaa palkkaa.

Kysymys perustulosta nousee esille vastauksissa.

⁶ Tiedot Museoviraston ja Suomen museoliiton yhteistyössä OKM:n kanssa toteuttamasta kyselystä ammatillisesti hoidetuille museoille. Julkaistu 9.4.2020. <https://www.epressi.com/tiedotteet/kulttuuri-ja-taide/koronakriisi-uhkaa-museoiden-taloutta-mutta-ei-vie-tehtavia.html>

Vaikutukset toimintaan 15.3.–31.5.

”Työaika on vähemmän ja työteho heikentynyt. Stressi ja uupumus ja henkinen kuormittavuus ovat vaikeuttaneet jaksamista ja työntekoa. Kollegoiden ja työryhmän jäsenten kanssa tehtävä yhteistyö vaikeutunut. Kuvausten yms. toteuttaminen mahdotonta.”

ORGANISAATIOT

Useissa vastauksissa todettiin, että koronan vaikutukset tuntuvat välittömästi, koska kuvataiteen organisaation julkinen tuki on kovin pieni. Valtioneuvoston ohjeiden mukaisesti galleriat on suljettu, näyttelyt keskeytetty, yleisötapahtumat, residenssit, taidelainaamot ja koulutukset peruttu.

Yksityisten gallerioiden osalta tilanne on myös huono. Galleriat eivät saa valtionavustusta, joten gallerian sulkeminen asiakkailta merkitsee välittömiä tulonmenetyksiä sekä gallerialle että taiteilijoille. Teosmyynti on romahtanut. Kansainväliset taidemessut on peruttu tai siirretty syksylle, joten myös tämä myyntikanava on kiinni. On epäselvää, onko gallerioilla varaa lähteä kansainvälisille messuille syksyllä. Galleriat yrittävät edistää taidemyyntiä virtuaalinäyttelyillä ja henkilökohtaisilla yhteydenotoilla, mutta muutenkin heiveröisen yksityisen galleriajoukon kannalta koronan vaikutukset ovat katastrofaaliset.

Taiteilijavetoisten taidetilojen tilanteeseen koronavirus vaikuttaa merkittävästi. Organisaatioiden tulovirrat muodostuvat riittämättömien julkisten avustusten lisäksi monista pienistä lähteistä, jotka nyt kuivuvat. Monien entisestäänkin prekaarissa tilanteessa toimivien organisaatioiden huolena on se, että toiminta saattaa päättyä kokonaan.

Tulonmenetykset merkitsevät sitä, että henkilökuntaa on lomautettu ja toiminta keskeytyy tai vähenee huomattavasti. Vuokran ja palkkojen maksaminen on monen pienen toimijan suurin haaste.

TAITEILIJAT

Taiteilijoiden osalta gallerioiden, taidetilojen, residenssien, museoiden ja taidelainaamojen sulkeminen merkitsee tulonmenetyksiä.

Teosmyynti muodostaa osan kuvataiteilijoiden toimeentulosta ja näyttelyt ovat osa sitä ketjua, joka johtaa teosmyyntiin. Kun näyttelyitä on keskeytetty ja peruttu, jää monelta taiteilijalta näyttely pitämättä. Suurimmalle osalle taiteilijoista ei pystytä tarjoamaan näyttelyajankohtaa myöhemmin. Kyseessä on taiteilijoiden monen vuoden työ, joka näin valuu hukkaan. Taiteilijat ovat sijoittaneet rahaa teosmateriaaleihin, teosten kuljetuksiin tai installointiin, ja tulot jäävät nyt saamatta.

Kaikki taiteilijaresidenssit sekä kotimaassa että ulkomailla on keskeytetty tai peruttu. Myös opetustehtävät ovat vähentyneet, vain osa toteutuu etänä. Etätyöskentely kotona lasten kanssa ei mahdollista kaikille taiteellisen työskentelyn jatkamista, etenkin jos työskentely edellyttää materiaaleja ja laitteita, joita ei voi kotiin kuljettaa, tai tilaa.

Taiteilijat ovat hakeneet apurahoja, ja osa niistä on saanut. Niillä, jotka eivät ole saaneet apurahoja, lisääntyy ahdistus entisestään.

Arvio saamatta jäävistä tuloista 15.3.–31.5.

(ei tekijänoikeustuloja)

ORGANISAATIOT

Kyselyn perusteella visuaalisen taiteen organisaatioiden saamatta jäävät tulot ovat kokonaisjoukkoon (n=153) suhteutettuna arviolta **1,2–5,7 miljoonaa**.

Menetettyjä tulonlähteitä ovat muun muassa:

- Näyttelyiden synnyttämä teosmyynti ja myyntiprovisiot myyntikokoelmien teosmyynnistä
- Taidelainaamotoiminnan lainaus- ja myyntitulot
- Näyttelyiden esityskorvaukset
- Koulutusten, kurssien ja työ- ja taidepajojen tuotot
- Tilavuokrat
- Yksityistilaisuuksien järjestämisen tuotot
- Opetuspalkkiot
- Lukukausimaksut
- Jäsenmaksut
- Kirja- ja muu oheismyynti
- Kaupungin tai kunnan ostopalvelut
- Asiantuntijapalvelujen tuotot sekä
- Museokorttitulot.

Arvion saamatta jäävistä tuloista antoi yhteensä 31 organisaatiota.

Vastaajista 87 % arvioi saamatta jäävien tulojen olevan keskimäärin 7 700 €. Arvioitujen tulonmenetysten mediaani kaikkien vastaajien kesken on 8 000 €.

Kokonaisjoukkoon (n=153) suhteutettuna arvio saamatta jäävistä tuloista on mediaaniin pohjautuen yhteensä 1 224 000 € ja kaikkia vastaajien koskevan keskiarvon perusteella 5 707 000 €.

Koska hajonta vastausten välillä on merkittävän suuri (keskiarvo 37 300 €, keskihajonta 100 200 €) ja otoskoko melko pieni, kokonaisjoukon todelliset tulonmenetykset voivat poiketa selvästi edellä esitetyistä laskennallisista arvioista tai sijoittua niiden välille.

Visuaalisten taiteiden osuus valtionavustuksista on merkittävästi pienempi kuin muilla taiteenaloilla. Organisaatioiden toimintaolosuhteet ovat prekaarit ja tulot muodostuvat erilaisista pienistä puroista, jotka nyt ovat kuivuneet.

TAITEILIJAT

Kyselyn perusteella visuaalisen alan taiteilijoiden saamatta jäävät tulot ovat kokonaisjoukkoon (n=3300) suhteutettuna arviolta **8,3–15,8 miljoonaa**.

Kaikki taideorganisaatioiden menetykset merkitsevät samalla tulonmenetyksiä kuvataiteilijoille. Valtaosalla taitelijoista tulot ovat käytännössä hävinneet kokonaan koronapandemian myötä. Sanallisista vastauksista käy myös ilmi, että todellisia tulonmenetyksiä on alalla haastava arvioida.

Menetettyjä tulonlähteitä ovat muun muassa:

- Jo sovittujen töiden laskutus vaikeaa tai mahdotonta
- Uusia toimeksiantoja on erittäin vaikea löytää

- Teosmyynti galleriassa yhteisnäyttelyssä
- Palkat ja palkkiot: puhujapalkkiot, valokuvauskeikkojen palkka, teosvälitysten tulot, työhuonenäyttelyjen tulot, taidelainaamotilitykset, näyttelykorvaukset, taidekasvatustyön tulot, taidekonsultoinnin tulot, kirjoitustulot, opetustulot, taidetyöpajapalkkiot, tilaustöiden tuotot, tulot kansainvälisiltä taidemessuilta, esiintymispalkkiot, screening-korvaukset elokuvafestivaaleilta
- Apurahat
- Museoiden kokoelmahankinnat

Arvion saamatta jäävistä tuloista antoi yhteensä 56 taiteilijaa.

Vastaajista 77 % arvioi saamatta jääneiden tulojen olevan keskiarvoisesti 1 900 €. Arvioitujen tulonmenetysten mediaani kaikkien vastaajien kesken on 2 500 €. Kokonaisjoukkoon (n=3300) suhteutettuna arvio saamatta jäävistä tuloista on mediaaniin pohjautuen yhteensä 8 250 000 € ja kaikkia vastaajia koskevan keskiarvon perusteella 15 840 000 €.

Koska hajonta vastausten välillä on suuri (keskiarvo 4 800 €, keskihajonta 8 600 €) ja otoskoko hyvin pieni, kokonaisjoukon todelliset tulonmenetykset voivat poiketa selvästi edellä esitetystä laskennallisista arvioista tai sijoittua niiden välille.

Arvio saatavista tuloista 15.3.–31.5.

ORGANISAATIOT

Kyselyn perusteella visuaalisen taiteen organisaatioiden saatavat tulot ovat kokonaisjoukkoon (n=153) suhteutettuna arviolta **0,4–1,8 miljoonaa**.

Potentiaalisina tuloina koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen aikana korostuvat avustukset ja apurahat sekä palkkatuki. Mahdollisia tuotteita, joskin pieniä, voidaan ajatella tulevan teosmyynnistä verkossa ja yksittäisistä teosväilyksistä etämyyntinä, kopiointikorvauksista ja kirjamyynnistä verkossa.

Arvion saatavista tuloista antoi yhteensä 28 organisaatiota.

Vastaajista 82 % arvioi saatavien tulojen olevan keskimäärin 11 500 €. Arvioitujen tulojen mediaani kaikkien vastaajien kesken on 2 700 €. Kokonaisjoukkoon (n=153) suhteutettuna arvio saatavista tuloista on valtaosaa (82 %) koskevaan keskiarvoon pohjautuen yhteensä 1 760 000 € ja mediaanin perusteella 413 000 €.

Koska hajonta vastausten välillä on suuri (keskiarvo 106 200 €, keskihajonta 261 800 €) ja otoskoko pieni, kokonaisjoukon todelliset tulot voivat poiketa selvästi edellä esitetyistä laskennallisista arvioista.

TAITEILIJAT

Arvion saatavista tuloista antoi yhteensä 53 taiteilijaa.

Vastaajista 94 % arvioi saatavien tulojen olevan keskimäärin 2 300 €. Saatavien tulojen mediaani kaikkien vastaajien kesken on 1 200 €. Kokonaisjoukkoon (n=3300) suhteutettuna arvio saatavista tuloista on valtaosaa (94 %) koskevaan keskiarvoon pohjautuen yhteensä 7 590 000 € ja mediaanin perusteella 3 960 000 €.

Koska hajonta vastausten välillä on erityisen suuri (keskiarvo 4 900 €, keskihajonta 14 100 €) ja otoskoko pieni, kokonaisjoukon todelliset tulot voivat poiketa selvästi edellä esitetyistä laskennallisista arvioista.

Arvio rajoitusten vuoksi toteutumatta jäävistä kuluista 15.3.–31.5.

ORGANISAATIOT

Kyselyn perusteella visuaalisen taiteen organisaatioiden rajoitusten vuoksi toteutumatta jäävät kulut ovat kokonaisjoukkoon (n=153) suhteutettuna arviolta **0,3–0,5 miljoonaa**.

Rajoitusten vuoksi toteutumatta jäävien kulujen luettelo kuvaa visuaalisten taiteiden osalta sitä, kuinka pienillä budjeteilla alalla toimitaan: **on vaikea karsia, kun ei ole hyvinäkään aikoina ole juurikaan rahaa, millä toimia.**

Merkittävimmän toteutumatta jäävän kuluryhmän muodostaa henkilöstökulut: kun henkilökunta on lomautettu ja tuntityöläisiä (esimerkiksi näyttelyvalvojat) ei palkata, ei möskään palkkakuluja synny.

Toinen kategoria on kiinteiden kulujen karsiminen mahdollisuuksien mukaan: vuokratukokset, toimistokulujen väheneminen (kopiot), siivouksen peruminen ja kokouskulut.

Toiminnan osalta toteutumatta jääviä kuluja ovat näyttelyiden tuotanto- ja installaatiokulut, valvojen palkat, matka- ja majoituskulut, viestintä-, käännös ja dokumentointikulut, kuljetuskulut ja kansainvälisen toiminnan osalta kaikki messumatkoihin liittyvät kulut.

Arvion rajoitusten vuoksi toteutumatta jäävistä kuluista antoi yhteensä 26 organisaatiota.

Vastaajista 96 % arvioi kuluiksi keskimäärin 3 400 €. Arvioitujen kulujen mediaani kaikkien vastaajien kesken on 1 900 €. Kokonaisjoukkoon (n=153) suhteutettuna arvio rajoitusten vuoksi toteutumatta jäävistä kuluista on valtaosaa (96 %) koskevaan keskiarvoon pohjautuen yhteensä 520 000 € ja mediaanin perusteella 291 000 €.

Koska hajonta vastausten välillä on suuri (keskiarvo 11 000 €, keskihajonta 38 800 €) ja otoskoko pieni, kokonaisjoukon todelliset kulut voivat poiketa selvästi edellä esitetyistä laskennallisista arvioista.

TAITEILIJAT

Kyselyn perusteella visuaalisen alan taiteilijoiden rajoitusten vuoksi toteutumatta jäävät kulut ovat kokonaisjoukkoon (n=3300) suhteutettuna arviolta **0,7–1,1 miljoonaa**.

Toteutumatta jääviä kuluja ovat muun muassa:

- Oma palkka
- Materiaalikulut, laitekulut
- Kuljetuskulut
- Matkat, työmatkakulut (HSL)
- Galleriavuokra
- Kuljetus- ja näyttelyvakuutus

Arvion rajoitusten vuoksi toteutumatta jäävistä kuluista antoi yhteensä 48 taiteilijaa.

Vastaajista 79 % arvioi kuluiksi keskimäärin 340 €. Arvioitujen kulujen mediaani kaikkien vastaajien kesken on 200 €. Kokonaisjoukkoon (n=3300) suhteutettuna arvio rajoitusten vuoksi toteutumatta jäävistä kuluista on valtaosaa (79 %) koskevaan keskiarvoon pohjautuen yhteensä 1 122 000 € ja mediaanin perusteella 660 000 €.

Koska hajonta vastauksien välillä on suuri (keskiarvo 1 300 €, keskihajonta 2 800 €) ja otoskoko pieni, kokonaisjoukon todelliset kulut voivat poiketa selvästi edellä esitetyistä laskennallisista arvioista.

Arvio ”kiinteistä” kuluista, jotka syntyvät toiminnasta riippumatta 15.3.-31.5.

”Ylipäättään yleishyödyllinen kuvataidealan yhdistys toimii niin niukalla budjetilla, että karsittavaa ei juuri ole”.

ORGANISAATIOT

Kyselyn perusteella visuaalisen taiteen organisaatioiden toiminnasta riippumatta syntyvät kiinteät kulut ovat kokonaisjoukkoon (n=153) suhteutettuna arviolta **2,1-2,2 miljoonaa**.

Toiminnasta riippumattomien kulujen luettelo kuvaa visuaalisten taiteiden osalta sitä, kuinka pienillä budjeteilla organisaatiot alalla toimivat: on vaikea karsia, kun ei ole hyvinäkään aikoina ole juurikaan rahaa, millä toimia. Vastaajat kertovat, että säästötoimia on vaikea tehdä, kun ei ole rahaa, josta säästää.

Toteutuvia kuluja ovat muun muassa:

- Henkilöstökulut (jos ei lomauteta tai kaikkia ei lomauteta)
- Vuokrat ja muut toimitilakulut (sähkö, vesi, siivous)
- IT-kulut
- Hallintopalveluiden kulut (tilitoimisto, tilinpäätös)
- Verot
- Vakuutukset.

Toimia, joihin vastaajat ovat ryhtymässä, ovat muun muassa:

- Lisälomautukset
- Vuokravapautuksista neuvottelemine
- Hankintakiellot
- Palveluntarjoajien kilpailuttaminen
- Tilan irtisanominen
- Näyttelytoiminnan lopettaminen
- Koko toiminnan lopettaminen.

Arvion toiminnasta riippumattomista kiinteistä kuluista antoi yhteensä 32 organisaatiota.

Vastaajista 75 % arvioi kiinteiksi kuluiksi keskimäärin 13 400 €. Arvioitujen kulujen mediaani kaikkien vastaajien kesken on 14 500 €. Kokonaisjoukkoon (n=153) suhteutettuna arvio toiminnasta riippumattomista kiinteistä kuluista on valtaosaa (75 %) koskevaan keskiarvoon pohjautuen yhteensä 2 050 000 € ja mediaaniin pohjautuen 2 219 000 €.

Koska hajonta vastausten välillä on suuri (keskiarvo 67 500 €, keskihajonta 133 000 €) ja otoskoko pieni, kokonaisjoukon todelliset kulut voivat poiketa selvästi edellä esitetyistä laskennallisista arvioista.

TAITEILIJAT

Kyselyn perusteella visuaalisen alan taiteilijoiden toiminnasta riippumatta syntyvät kiinteät kulut ovat kokonaisjoukkoon (n=153) suhteutettuna arviolta **2,4-3,2 miljoonaa**.

Taiteilijoiden arvio kiinteistä kulueristä:

- Palkka
- Työhuoneen vuokra
- Laitekulut, ohjelmistokulut, puhelin ja internet, ohjelmistolisenssit

- Kirjanpitokulut
- Verot, YEL-maksut, MELA
- Liiton maksut
- Työhuoneen ylläpito, lämmityskulut ja muut kiinteät kustannukset
- Ostopalvelut (tilitoimisto yms).

Arvioin toiminnasta riippumattomista kiinteistä kuluista antoi yhteensä 56 taiteilijaa.

Vastaajista 79 % arvioi kiinteiksi kuluiksi keskimäärin 740 €. Arvioitujen kulujen mediaani kaikkien vastaajien kesken on 980 €. Kokonaisjoukkoon (n=3300) suhteutettuna arvio toiminnasta riippumattomista kiinteistä kuluista on valtaosa (79 %) koskevaan keskiarvoon pohjautuen yhteensä 2 442 000 € ja mediaaniin pohjautuen 3 234 000 €.

Koska hajonta vastausten välillä on suuri (keskiarvo 1 800 €, keskihajonta 3 200 €) ja otoskoko pieni, kokonaisjoukon todelliset kulut voivat poiketa selvästi edellä esitetystä laskennallisista arvioista.

Lomautuksia ajanjaksolla 15.3.–31.5.

ORGANISAATIOT

Visuaalisten taiteiden organisaatioiden lomautustarve riippuu organisaatiomuodosta ja julkisen tuen lähteistä.

Organisaatioista 37 % on jo lomauttanut henkilökuntaa ja 16 % harkitsee lomautuksia. Vastajista 47 % oli sitä mieltä, että ko. ajanjaksolla ei tulla lomauttamaan henkilökuntaa.

TAITEILIJAT

Taiteilijoiden osalta vastausmäärät tähän kysymykseen olivat hyvin pienet, mikä johtuu siitä, että hyvin harva visuaalisen alan taiteilija Suomessa on vakituudessa palkkatyössä.

Irtisanomisia ajanjaksolla 15.3.–31.5.

ORGANISAATIOT

Visuaalisten taiteiden organisaatiot eivät toistaiseksi ole irtisanoneet henkilöstöä vaan ratkoneet taloudellista tilannettaan lomautuksilla. Todennäköisyys irtisanomisiin on pieni, mikäli toiminta saadaan toukokuun lopulla palautettua.

TAITEILIJAT

Taiteilijoiden osalta vastausmäärät tähän kysymykseen olivat hyvin pienet, mikä johtuu siitä, että hyvin harva visuaalisen alan taiteilija Suomessa on vakituudessa palkkatyössä.

Kehitetäänkö poikkeusolojen aikana uusia digitaalisia tai muita palveluita? 15.3.–31.5.

“Uusien palvelujen kehittämiseen tarvitaan myös uusia alustoja ja alihankintoja, joihin alun perinkin pienillä organisaatioilla ei ole varaa.”

ORGANISAATIOT

Vastaukset tähän kysymykseen jakoi toimijat kahteen ryhmään: niihin, joilla on resursseja olla lomauttamatta henkilöstöä, ja niihin, joilla lomautus on ainoa vaihtoehto kulujen minimoimiseen.

Kun henkilökunta on lomautettu, ei minkäänlainen kehitystyö ole mahdollista. Organisaatioilla kaikki resurssit on suunnattu organisaatioiden perustoimintojen ylläpitämiseen. Poikkeusoloissa uusien palvelujen kehittäminen on myös todella vaikeaa, kun henkilökunta on hajautettu. Koska visuaalisten taiteiden julkinen rahoitus on niin pientä, on muutenkin selvää – kuten vastauksistakin käy ilmi – että kehitystyö ei ole mahdollista.

Ne toimijat, joilla lomautukset eivät ole ajankohtaisia, ovat kehittäneet erilaisia uusia, ennen kaikkea digitaalisia palvelumuotoja.

Suunnitteilla olevia digitaalisia palveluja:

- Taiteen verkkokaupan kehittäminen
- Näyttelyt verkossa ja somessa, näyttelyiden video-opastukset, virtuaaliset taiteilijoiden työhuone-esittelyt ja taiteilijaesittelyt, virtuaalinen sarjakuvafestivaali
- Digitalinen myyntikokoelman teosvälitys
- Tilaisuuksien instalive
- Valtakunnallisen taidelainaamoalustan kehittäminen verkkoon
- Nettigalleria ja taiteilijoiden somenäkyvyyden lisääminen
- Taiteilijoille: Taiteilijoille suunnattu opastus nettiportfolion tekemiseen, vertaismentorointia taiteilijoille verkkoon, someen virtuaalisten kokousohjelmien kautta, infopaketteja taiteilijoille koronaviruksen vaikutuksista toimialaan ja kuvataiteilijoiden tuloihin ja sosiaali- ja työttömyysturvaan, oikeudellista neuvontaa taiteilijoilla
- Etäkokousten pitäminen
- Sähköisten allekirjoitusten käyttöönotto
- Sähköisten hakujärjestelmien kehittäminen.

TAITEILIJAT

Vastaukset tähän kysymykseen jakoi taiteilijat kahteen ryhmään: niihin, joilla on resursseja miettiä muutakin kuin omaa taiteellista työtään ja toimeentuloa ja niihin joilla ei ole.

Suunnitteilla olevia digitaalisia palveluja:

- Oman portfolion päivittäminen
- Digitaalisia sisältöjä: virtuaalisia näyttelyitä, kotisivujen päivittäminen, Instagram
- Etätyökalujen käyttöönotto, etäopetus
- Verkkokaupan kehittäminen

OSA 2: ARVIO TOIMINNALLISISTA, TALOUDELLISISTA JA MUISTA VAIKUTUKSISTA TOIMIALALLA 1.6.–31.8.2020

Yleinen näkymä

”Todennäköisesti jatkan teosten tekemistä itsekseni toivoen, että loppukesällä alkaa tulla pyyntöjä vuoden 2021 tapahtumiin ja näyttelyihin.”

”-Taiteen tekoon ja näyttelytoimintaan joudutaan sijoittamaan ennen kuin on mitään myyntiä ja tämä romahdutti kaiken.”

”Yhdistyksen talous on todella tiukilla, ja joudutaan päivittäisessä toiminnassa pohtimaan miten pärjätä pienemmillä resursseilla mm. lomautusten vuoksi.”

ORGANISAATIOT

Organisaatioiden huolet kasvavat, kun koronan aiheuttama erikoistilanne jatkuu. Jo toimeenpannut lomautukset vaikuttavat toimintaan ja koronaeristyksen jatkuessa ne lisääntyvät ja irtisanomiset uhkaavat. Organisaatioita huolettaa myös vaikutus, joka tilojen sulkeminen ja tapahtumien peruminen aiheuttaa taiteilijoille. Osa organisaatioista on suljettu kuukauden ajan kesällä, joten vaikutukset ovat hieman lievemmät.

Toimijoita mietityttää myös, mitä tapahtuu, jos kaikki kevään ja kesän tapahtumat toteutetaan syksyllä. Tiloista ja ajoista on puutetta, vaikka muuten olisi valmiutta järjestää ohjelmaa. **Pienet toimijat ovat ketteriä, mutta samalla hyvin haavoittuvaisia rahoituksen muutoksille.**

TAITEILIJAT

Taiteilijoiden vastauksista näkyy pelko ja epävarmuus. Tilanne on monien mielestä huono, surkea, lohduton, kriittinen, synkkä ja jopa epätoivoinen. Tietoisuus siitä, että oma näyttely on museossa, galleriassa tai kesätapahtumassa joko Suomessa tai ulkomailla peruttu ja epätietoisuus siitä, miten kauan seuraavan näyttelyn saaminen kestää, on masentavaa, sillä peruutukset vaikuttavat suoraan toimeentuloon.

Kesänäyttelyt ovat merkittävä näkyvyyden ja tulonmuodostuksen paikka monille suomalaisille taiteilijoille. Ilman teosmyyntiä ja oheistyötilaisuuksia (opetus tai vastaava), on toimeentulo nolllilla.

Töitä kuitenkin tehdään, kunnes ei enää ole varaa työhuonekustannuksiin. Koronalla on merkittäviä vaikutuksia myös taiteilijoiden työskentelymotivaatioon.

Vaikutukset toimintaan 1.6.–31.8.

ORGANISAATIOT

Rajoitusten venymisen vaikutukset voivat olla mittaamattomat. Edes karkeaa arviota on huhtikuussa mahdotonta antaa. Koronaepidemiasta aiheutuvien rahoitustoimien jatkuminen kesän yli johtaa vakaviin seuraamuksiin suomalaisen visuaalisten taiteiden kentällä.

Alan organisaatioiden heikko valtionavustus merkitsee sitä, että suurin osa toimijoista on hyvin pieniä ja heiveröisiä. Niinpä niiden mahdollisuudet selvittää pitkittyneestä toiminnan keskeyttämisestä ovat lähes olemattomat, mikä käy selkeästi ilmi myös vastauksista.

Pitkittynyt tilanne ja sen aiheuttamat talousvaikutukset heijastuvat ensisijaisesti henkilöstöresursseihin. Koska toimintaa perutaan tai siirretään eikä toiminnasta ole juuri mitään tuottoja, joudutaan lisäämään ja/tai jatkamaan lomautuksia ja jopa toteuttamaan irtisanomisia tuotannollisista ja taloudellisista syistä tai lopettamaan joitakin toimintoja.

Pitkittynyt tilanne vaikuttaa myös asiakkaisiin. **Epävarmuus, joka nyt jo näkyy taiteen ostajien käytöksessä, tulee vahvistumaan.**

Monien visuaalisten alojen organisaatioiden toiminnan jatko on vaakalaudalla. Tämä heijastuu välittömästi myös visuaalisten alojen taiteilijoiden toimeentuloon ja mahdollisuuksiin pitää esimerkiksi työtiloja.

TAITEILIJAT

Kun töitä ja tuloja ei ole, saattaa myös taiteellinen toiminta päättyä. Taiteilijoiden on vaikea ennustaa vaikutuksia, kun tulevaisuus on niin avoin. Kun tulot loppuivat, loppui myös mahdollisuus investoida tuleviin teoksiin ja niiden tekemiseen.

Taiteen edistämiskeskuksen ja säätiöiden koronatuot mahdollistavat edes jonkinlaisen katseen tulevaisuuteen. Kansainvälisesti toimivien taiteilijoiden osalta tulot kansainvälisistä taidetapahtumista, museo- ja gallerianäyttelyistä ja taidemessujen teosmyynistä on loppunut. Kulut, kuten työhuoneen vuokramaksut juoksevat. Olo on monen taiteilijan mielestä "lamauttava". Silti moni taiteilija jatkaa taiteellista työskentelyään.

Arvio saamatta jäävistä tuloista 1.6.–31.8.

(ei tekijänoikeustuloja)

ORGANISAATIOT

Kyselyn perusteella visuaalisen taiteen organisaatioiden saamatta jäävät tulot ovat kokonaisjoukkoon (n=153) suhteutettuna arviolta **2,3–8 miljoonaa**.

Visuaalisten taiteiden osuus valtionavustuksista on merkittävästi pienempi kuin muilla taiteenaloilla. Organisaatioiden toimintaolosuhteet ovat prekaarit ja tulot muodostuvat erilaisista pienistä puroista, jotka nyt ovat kuivuneet.

Saamatta jäävät tulot muodostuvat:

- Näyttelyiden synnyttämä teosmyynti ja sen provisiot, myyntikokoelmien teosmyynti, taidelainaamatoiminnan lainaustulot ja myynti, näyttelyiden esityskorvaukset, koulutusten, kurssien ja työ- ja taidepajojen tuotot
- Tilavuokrat
- Yksityistilaisuuksien järjestämisen tuotot
- Opetuspalkkiot
- Lukukausimaksut
- Jäsenmaksut

- Kirja- ja muu oheismyynti
- Kaupungin tai kunnan ostopalvelut
- Asiantuntijapalvelujen tuotot
- Museokorttitulot
- Apurahat ja avustukset
- Kopiostokorvaukset
- Varainhankinnan tuotot kuten sponsoritulot.

Arvion saamatta jäävistä tuloista antoi yhteensä 30 organisaatiota.

Vastaajista 80 % arvioi saamatta jäävien tulojen olevan keskimäärin 13 800 €. Arvioitujen tulonmenetysten mediaani kaikkien vastaajien kesken on 15 000 €. Kokonaisjoukkoon (n=153) suhteutettuna arvio saamatta jäävistä tuloista on mediaaniin pohjautuen yhteensä 2 295 000 € ja kaikkia vastaajia koskevaan keskiarvoon perustuen 8 002 000 €.

Koska hajonta vastausten välillä on suuri (keskiarvo 52 300 €, keskihajonta 115 800 €) ja otoskoko melko pieni, kokonaisjoukon todelliset tulonmenetykset voivat poiketa selvästi edellä esitetystä laskennallisista arvioista tai sijoittua niiden välille.

TAITEILIJAT

Kyselyn perusteella visuaalisen alan taiteilijoiden saamatta jäävät tulot ovat kokonaisjoukkoon (n=3300) suhteutettuna arviolta **11,6–14,9 miljoonaa**.

Kaikki organisaatioiden tulonmenetykset merkitsevät samalla tulonmenetyksiä kuvataiteilijoille.

Menetettyjä tulolähteitä taitelijoille:

- Jo sovittujen töiden laskutus vaikeaa tai mahdotonta
- Uusia toimeksiantoja on erittäin vaikea löytää
- Teosmyynti: galleriassa, teosvälitystilaisuuksissa, työhuonennäyttelyssä, kansainvälisillä taidemessuilla, teostilaukset, biennaaliosallistumiset,
- Palkat ja palkkiot: näyttelykorvaukset, puhujapalkkiot, valokuvauskeikkojen palkka, taidekonsultoinnin palkkiot, taidekasvatustyön palkkiot, kirjoitustulot, petustyön tulot, taidetyöpajapalkkiot, aidekasvatuspalkkiot, kuratointitehtävien tulot, esiintymispalkkiot, museoiden kokoelmaostot, screening-korvaukset elokuvafestivaaleilta
- Taidelainaamotilitykset
- Apurahat ja avustukset
- Residenssien materiaali- ja matkatuet
- Teoskustannusten korvaukset
- Mahdollisuudet uusiin yhteistöihin

Arvion saamatta jäävistä tuloista antoi yhteensä 48 taiteilijaa.

Vastaajista 42 % arvioi saamatta jäävien tulojen olevan keskimäärin 430 €. Arvioitujen tulonmenetysten mediaani kaikkien vastaajien kesken on 3 500 €. Kokonaisjoukkoon (n=3300) suhteutettuna arvio saamatta jäävistä tuloista on mediaaniin pohjautuen yhteensä 11 550 000 € ja kaikkia vastaajia koskevaan keskiarvoon perustuen 14 850 000 €.

Koska hajonta vastausten välillä on suuri (keskiarvo 4 500 €, keskihajonta 4 700 €) ja otoskoko melko pieni, kokonaisjoukon todelliset tulonmenetykset voivat poiketa selvästi edellä esitetystä laskennallisista arvioista tai sijoittua niiden välille.

Arvio saatavista tuloista 1.6.–31.8.

“Ei mitään tuloja, jos kaikki peruuntuu.”

ORGANISAATIOT

Kyselyn perusteella visuaalisen taiteen organisaatioiden saatavat tulot ovat kokonaisjoukkoon (n=153) suhteutettuna arviolta **1–1,1 miljoonaa**.

Potentiaalisina tuloina koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen aikana korostuvat avustukset ja apurahat sekä palkkatuki eli vastaukset ovat samat kuin edellisellä kaudella:

- Teosmyynti verkossa
- Kopiointikorvaukset
- Kirjamyynti
- Apurahat ja avustukset

Arvion saatavista tuloista antoi yhteensä 28 organisaatiota.

Vastaajista 75 % arvioi saatavien tulojen olevan keskimäärin 7 100 €. Arvioitujen tulojen mediaani kaikkien vastaajien kesken on 6 500 €. Kokonaisjoukkoon (n=153) suhteutettuna arvio saatavista tuloista on valtaosaa (75 %) koskevaan keskiarvoon pohjautuen yhteensä 1 086 000 € ja mediaaniin pohjautuen yhteensä 995 000 €.

Koska hajonta vastauksien välillä on suuri (keskiarvo 45 000 €, keskihajonta 90 000 €) ja otoskoko pieni, kokonaisjoukon todelliset tulot voivat poiketa selvästi edellä esitetyistä laskennallisista arvioista.

TAITEILIJAT

Kyselyn perusteella visuaalisen alan taiteilijoiden saatavat tulot ovat kokonaisjoukkoon (n=3300) suhteutettuna arviolta **0,4–0,6 miljoonaa**.

Arvio saatavista tuloista:

- Palkkatulot
- Teosmyynti näyttelyissä
- Valtion taiteilija-apuraha
- Kesänäyttelyn taiteilijapalkkio
- Taidelainaamotuotot
- Mahdollinen työmarkkinatuki
- Työttömyyspäiväraha
- Säätiön apuraha
- Näyttöapuraha
- Mahdolliset teosmyyntitulot

Arvion saatavista tuloista antoi yhteensä 48 taiteilijaa.

Vastaajista 63 % arvioi saatavien tulojen olevan keskimäärin 180 €. Saatavien tulojen mediaani kaikkien vastaajien kesken on 110 €. Kokonaisjoukkoon (n=3300) suhteutettuna arvio saatavista tuloista on valtaosaa (63 %) koskevaan keskiarvoon pohjautuen yhteensä 594 000 € ja mediaaniin perusteella 363 000 €.

Koska hajonta vastausten välillä on suuri (keskiarvo 2 300 €, keskihajonta 4 300 €) ja otoskoko pieni, kokonaisjoukon todelliset tulot voivat poiketa selvästi edellä esitetyistä laskennallisista arvioista.

Arvio rajoitusten vuoksi toteutumatta jäävistä kuluista 1.6.-31.8.

ORGANISAATIOT

Kyselyn perusteella visuaalisen taiteen organisaatioiden rajoitusten vuoksi toteutumatta jäävät kulut ovat kokonaisjoukkoon (n=153) suhteutettuna arviolta **1,1-1,7 miljoonaa**.

Rajoitusten vuoksi toteutumatta jäävien kulujen luettelo on lähes sama kuin ensimmäisellä kaudella.

Merkittävimmän toteutumatta jäävän kuluryhmän muodostaa

- Henkilöstökulut: kun henkilökunta on lomautettu ja tuntityöläisiä (esimerkiksi näyttelyvalvojat) ei palkata, ei möskään palkkakuluja synny

Kiinteiden kulujen karsiminen mahdollisuuksien mukaan

- Vuokrahelpotukset, toimistokulujen väheneminen (kopiot), siivouksen peruminen ja kokouskulut.

Toiminnan osalta toteutumatta jääviä kuluja ovat

- Näyttelyiden tuotanto- ja asennointikulut
- Taiteilijoille maksettavat palkkiot
- Valvojien palkat
- Matka- ja majoituskulut
- Viestintä-, käänös ja dokumentointikulut
- Kuljetuskulut
- Kansainvälisen toiminnan osalta kaikki messumatkoihin liittyvät kulut.

Arvion rajoitusten vuoksi toteutumatta jäävistä kuluista antoi yhteensä 26 organisaatiota.

Vastaajista 77 % arvioi kuluiksi keskimäärin 7 500 €. Arvioitujen kulujen mediaani kaikkien vastaajien kesken on 11 400 €. Kokonaisjoukkoon (n=153) suhteutettuna arvio rajoitusten vuoksi toteutumatta jäävistä kuluista on valtaosaa (77 %) koskevaan keskiarvoon pohjautuen yhteensä 1 148 000 € ja mediaanin perusteella yhteensä 1 744 000 €.

Koska hajonta vastausten välillä on suuri (keskiarvo 23 500 €, keskihajonta 44 700 €) ja otoskoko pieni, kokonaisjoukon todelliset kulut voivat poiketa selvästi edellä esitetystä laskennallisista arvioista.

TAITEILIJAT

Kyselyn perusteella visuaalisen alan taiteilijoiden rajoitusten vuoksi toteutumatta jäävät kulut ovat kokonaisjoukkoon (n=3300) suhteutettuna arviolta **1,4-4,6 miljoonaa**.

Rajoitusten vuoksi toteutumatta jäävien kulujen luetteloon sama kuin ensimmäisellä kaudella:

- Materiaali- ja laitekustannukset
- Näyttelyjärjestämiskulut
- Kuljetukset
- Ostopalvelut
- Kotimaan matkakuluja
- Ulkomaan työmatkat
- Oma palkka
- Materiaalikustannuksia tekemättä jäävistä teoksista
- Näyttelytilan vuokrat
- Painotuotteet
- Avajaiskulut

- Kuljetus- ja näyttelyvakuutusmateriaaleja kuluu vähemmän

Arvion rajoitusten vuoksi toteutumatta jäävistä kuluista antoi yhteensä 44 taiteilijaa.

Vastaajista 86 % arvioi kuluiksi keskimäärin 410 €. Arvioitujen kulujen keskiarvo kaikkien vastaajien kesken on 1 400 € (mediaani ei saatavilla). Kokonaisjoukkoon (n=3300) suhteutettuna arvio toteutumatta jäävistä kuluista on valtaosaa (86 %) koskevaan keskiarvoon pohjautuen yhteensä 1 353 000 € ja keskiarvon perusteella 4 620 000 €.

Koska hajonta vastausten välillä on suuri (keskiarvo 1 400 €, keskihajonta 3 800 €) ja otoskoko pieni, kokonaisjoukon todelliset kulut voivat poiketa merkittävästi edellä esitetystä laskennallisista arvioista tai sijoittua niiden välille.

Arvio ”kiinteistä” kuluista, jotka syntyvät toiminnasta riippumatta 1.6.–31.8.

ORGANISAATIOT

”Yhdistyksen toiminta ajautuisi yhä suurempaan ahdinkoon. Loppuvuodesta seuran ainoa työntekijä mahdollisesti jouduttaisiin irtisanomaan ja silloin toiminta viimeistään loppuisi sellaisenaan.”

”Ensin jätetään maksamatta itselle rahaa, sitten vaihtoehtoisesti tai kaikki jäävät ilman jäävät verottaja, eläkevakuutusyhtiö ja vuokranantaja.”

Kyselyn perusteella visuaalisen taiteen organisaatioiden toiminnasta riippumatta syntyvät kiinteät kulut ovat kokonaisjoukkoon (n=153) suhteutettuna arviolta **4,7–8,1 miljoonaa**.

Toiminnasta riippumattomien kulujen luettelo kuvaa visuaalisten taiteiden osalta sitä, kuinka pienillä budjeteilla alalla toimitaan: on vaikea karsia, kun ei ole hyvinäkään aikoina ole juurikaan rahaa, millä toimia. Vastaajat kertovat, että säästötoimia on vaikea tehdä, kun ei ole rahaa, josta säästää: ”Ylipäätään yleishyödyllinen kuvataidealan yhdistys toimii niin niukalla budjetilla, että karsittavaa ei juuri ole”.

Toteutuvia kuluja ovat

- Henkilöstökulut (jos ei lomauteta tai kaikkia ei lomauteta)
- Vuokrat
- Muut toimitilakulut (sähkö, vesi, siivous)
- Taloushallintokulut
- IT-kulut
- Hallintopalveluiden kulut (tilitoimisto, tilinpäätös)
- Verot
- Vakuutukset.

Toimia, joihin vastaajat ovat ryhtymässä:

- Vuokravapautuksista neuvottelemine (tuloksetta)
- Lisälomautukset
- Hankintakiellot
- Palveluntarjoajien kilpailuttaminen
- Tilan irtisanominen
- Näyttelytoiminnan lopettaminen
- Koko toiminnan lopettaminen.

Arvion toiminnasta riippumattomista kiinteistä kuluista antoi yhteensä 29 organisaatiota.

Vastaajista 52 % arvioi kuluiksi keskimäärin 8 300 €. Arvioitujen kulujen mediaani kaikkien vastaajien kesken on 31 000 €. Kokonaisjoukkoon (n=153) suhteutettuna arvio toiminnasta riippumattomista kiinteistä kuluista on mediaaniin pohjautuen yhteensä 4 743 000 € ja kaikkia vastaajia koskevan keskiarvon perusteella 8 124 000 €.

Koska hajonta vastauksien välillä on suuri (keskiarvo 53 100 €, keskihajonta 75 300 €) ja otoskoko pieni, kokonaisjoukon todelliset kulut voivat poiketa merkittävästi edellä esitetystä laskennallisista arvioista tai sijoittua niiden välille.

TAITEILIJAT

Kyselyn perusteella visuaalisen alan taiteilijoiden toiminnasta riippumatta syntyvät kiinteät kulut ovat kokonaisjoukkoon (n=153) suhteutettuna arviolta **2,8–3,6 miljoonaa**.

Kuluja ovat:

- Vuokrat: työhuone, varasto
- Palkat
- Laittekulut, ohjelmistokulut, puhelin ja internet
- Kirjanpitokulut
- Verot, YEL-maksut, MELA
- Liiton maksut
- Työhuonekulut
- Materiaalit
- Kuljetukset
- Työmatkat
- Osuuskunnan hallinnollinen kuukausimaksu
- Vakuutus

Arvion toiminnasta riippumattomista kiinteistä kuluista antoi yhteensä 48 taiteilijaa.

Vastaajista 77 % arvioi kuluiksi keskimäärin 840 €. Arvioitujen kulujen mediaani kaikkien vastaajien kesken on 1 100 €. Kokonaisjoukkoon (n=3300) suhteutettuna arvio toiminnasta riippumattomista kiinteistä kuluista on valtaosaa (77 %) koskevaan keskiarvoon pohjautuen yhteensä 2 772 000 € ja mediaanin perusteella 3 630 000 €.

Koska hajonta vastauksien välillä on suuri (keskiarvo 2 200 €, keskihajonta 3 600 €) ja otoskoko pieni, kokonaisjoukon todelliset kulut voivat poiketa merkittävästi edellä esitetyistä laskennallisista arvioista.

Lomautuksia ajanjaksolla 1.6.–31.8.

ORGANISAATIOT

Visuaalisten taiteiden organisaatioiden lomautustarve riippuu organisaatiomuodosta ja julkisen tuen lähteistä. Mikäli eristäytyminen jatkuu ja organisaatioiden yleisötilat pysyvät suljettuna elokuun loppuun, kasvaa lomautusten määrä.

Organisaatioista 44 % tulee lomauttamaan henkilökunta ja 22 % harkitsee lomautuksia. Vastaajista 31 % oli sitä mieltä, että ko. ajanjakson aikana ei tulla lomauttamaan henkilökuntaa.

TAITEILIJAT

Taiteilijoiden osalta vastausmäärät tähän kysymykseen olivat hyvin pienet, mikä johtuu siitä, että hyvin harva visuaalisen alan taiteilija Suomessa on vakituudessa palkkatyössä.

Irtisanomisia ajanjaksolla 1.6.–31.8.

ORGANISAATIOT

Mikäli rajoitukset jatkuvat elokuun loppuun, kasvaa irtisanomisten todennäköisyys organisaatioissa osalta visuaalisten taiteiden alalla. 33 % pitää irtisanomisia mahdollisina.

TAITEILIJAT

Taiteilijoiden osalta vastausmäärät tähän kysymykseen olivat hyvin pienet, mikä johtuu siitä, että hyvin harva visuaalisen alan taiteilija Suomessa on vakituudessa palkkatyössä.

Kehitetäänkö poikkeusolojen aikana uusia digitaalisia tai muita palveluita? 1.6.–31.8.

“Tuskin riittää resursseja – kunhan yritetään selvitä.”

“Ei ole mitään millä kehittää, kun olen yksityinen kuvataiteilija.”

Kuten edellä, vastaukset tähän kysymykseen jakoi toimijat kahteen ryhmään: niihin, joilla on resursseja olla lomauttamatta henkilöstöä, ja niihin, joilla lomautus on ainoa vaihtoehto kulujen minimoimiseen lomautusten kautta.

Kun henkilökunta on lomautettu, ei minkäänlainen kehitystyö ole mahdollista. Organisaatioilla kaikki resurssit on suunnattu perustoimintojen ylläpitämiseen. Poikkeusoloissa uusien palvelujen kehittäminen on myös todella vaikeaa, kun henkilökunta on hajautettu.

Kysymys näyttäisi sisältävän ajatuksen, että koska toiminnat on suurelta osin keskeytetty, on organisaatioiden henkilökunnalla aikaa tehdä muuta eli kehittää uusia digitaalisia tai muita palveluja. Koska visuaalisten taiteiden julkinen rahoitus on niin pientä, on kuitenkin selvää – kuten vastauksistakin käy ilmi – ettei kehitystyö ole mahdollista, sillä “uusien palvelujen kehittämiseen tarvitaan myös uusia alustoja ja alihankintoja, joihin alun perinkin pienillä organisaatioilla ei ole varaa.”

Suunnitteilla olevia digitaalisia palveluja:

- Taiteen verkkokaupan kehittäminen
- Näyttelyt verkossa ja somessa, näyttelyiden video-opastukset, virtuaaliset taiteilijoiden työhuone-esittelyt ja taiteilijaesittelyt, virtuaalinen sarjakuvafestivaali
- Digitalinen myyntikokoelman teosvälitys
- Tilaisuuksien instalive
- Valtakunnallisen taidelainaamoalustan kehittäminen verkkoon
- Nettigalleria ja taiteilijoiden somenäkyvyyden lisääminen
- Taiteilijoille: Taiteilijoille suunnattu opastus nettiportfolion tekemiseen, vertaismentorointia taiteilijoille verkkoon, someen virtuaalisten kokousohjelmien kautta, infopaketteja taiteilijoille koronaviruksen vaikutuksista toimialaan ja kuvataiteilijoiden tuloihin ja sosiaali- ja työttömyysturvaan, oikeudellista neuvontaa taiteilijoilla
- Etäkokousten pitäminen
- Sähköisten allekirjoitusten käyttöönotto
- Sähköisten hakujärjestelmien kehittäminen.

Etätyöskentelyä on lisätty huomattavasti toimistotöissä, mutta näyttelyn rakennus on tehtävä paikan päällä kuten ennenkin.

TAITEILIJAT

Vastaukset tähän kysymykseen jakoi toimijat kahteen ryhmään: niihin, joilla on resursseja miettiä muutakin kuin omaa taiteellista työtään ja toimeentuloa.

Suunnitteilla olevia digitaalisia palveluja:

- Oman portfolion päivittäminen
- Digitaalisia sisältöjä: virtuaalisia näyttelyitä, kotisivujen päivittäminen, Instagram
- Etätyökalujen käyttöönotto, etäopetus
- Verkkokaupan kehittäminen.

Tietoja raportista

Opetus- ja kulttuuriministeriön kysely koronan vaikutuksista taiteen, kulttuurin ja luovien alojen toimintaan (kysely oli käynnissä 20.–26.4.2020).

Vastausten analyysi ja raportin tekstit Frame Contemporary Art Finland.

Raija Koli, toimitusjohtaja
Katri Salmenoja, tilastoasiantuntija

Raportin toimitus ja taitto Frame Contemporary Art Finland.

Laura Boxberg, viestintäpäällikkö

Raportissa käytetyt muut lähteet

Frame Contemporary Art Finlandin taideorganisaatioille kohdistunut kysely ja selvitys. Julkaistu 26.3.2020.
<https://frame-finland.fi/tietoa-alasta/tutkimukset-2/>

Taiteen ja kulttuurin barometri 2019. Cupore. <https://www.cupore.fi/fi/julkaisut/cuporen-julkaisut/taiteen-ja-kulttuurin-barometri-2019-taiteilijoiden-tyo-ja-toimeentulo>

Museoviraston ja Suomen museoliiton yhteistyössä OKM:n kanssa toteuttama kysely ammatillisesti hoidetuille museoille. Julkaistu 9.4.2020. <https://www.epressi.com/tiedotteet/kulttuuri-ja-taide/koronakriisi-uhkaa-museoiden-taloutta-mutta-ei-vie-tehtavia.html>

Suomen Taiteilijaseura: Kulttuurin kenttä tarvitsee nyt nopeita tukitoimia. Julkaistu 17.3.2020.
<https://artists.fi/ajankohtaista/kulttuurin-kentta-tarvitsee-nyt-nopeita-tukitoimia-myos-kuvataiteen-toimiala-vaikeuksissa/>

Yhteyshenkilö ja lisätiedot

Laura Boxberg, viestintäpäällikkö
laura.boxberg@frame-finland.fi
puh. 044 73 6079